

Zvýšit kvalitu vzdělávání a snížit vzdělávací nerovnosti nepůjde při současném nastavení školské správy, vyplynulo z výsledků veřejné konzultace

TISKOVÁ ZPRÁVA

Praha 15. ledna 2024 – Partnerství pro vzdělávání 2030+ ve spolupráci s Technologickým centrem Praha představilo výsledky veřejné konzultace [Návrhu na posílení systému vedení a podpory MŠ a ZŠ v ČR](#). Veřejná konzultace proběhla od září do prosince 2023 ve dvou kolech. [V prvním kole](#) se k Návrhu vyjádřili nezávislí experti, [ve druhém kole](#) svá odborná stanoviska k němu vyjádřilo 67 organizací, včetně velkých střešních organizací sdružujících experty ve vzdělávání, pedagogické pracovníky nebo zástupce obcí, tedy zřizovatelů škol.

Cílem veřejné konzultace je podpořit vznik odborné a politické shody na tom, **jaké změny ve veřejné správě jsou nutné pro podstatné zlepšení vzdělávacích výsledků, wellbeingu a rovných šancí dětí a žáků v Česku**. *“Data ukazují, že nerovnosti v českém vzdělávacím systému přetrvávají a že se nedaří je stávajícími opatřeními řešit, přestože se jedná o hlavní cíl Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2030+. Jsme přesvědčení, že na úspěšnost realizace systémových změn má vliv nejen obsah veřejně politických dokumentů, ale také přesvědčení a postoje aktérů, jichž se implementace týká nebo na ni mají vliv,”* řekla během [online konference](#) uspořádané při příležitosti zveřejnění výsledků programová manažerka Partnerství pro vzdělávání 2030+ **Silvie Pýchová**.

U respondentů veřejné konzultace již v 1. kole **převažovalo přesvědčení, že ve vzdělávacím systému nejsou splněny podmínky pro dosažení hlavních cílů Strategie 2030+**. Pouze 38 % respondentů 1. kola se domnívá, že opatření doposud naplánovaná ve Strategii 2030+ budou stačit k dosažení dvou hlavních strategických cílů. **Nejméně respondenti věří tomu, že se podaří dosáhnout stavu, kdy ředitelé škol budou moci věnovat většinu času pedagogickému vedení školy (29%), nebo že se podaří zajistit hospodárně zajistit nepedagogické činnosti škol (27%).** Nejkritičtější byli autoři Hlavních směrů vzdělávací politiky ČR do roku 2030+.

[Návrh na posílení systému vedení a podpory MŠ a ZŠ v ČR](#), ke kterému se respondenti vyjadřovali, je výsledkem několikaleté práce expertů organizací zapojených do Partnerství pro vzdělávání 2030+. Vychází z přesvědčení, že vzdělávací systém v současné podobě neumožňuje efektivně a hospodárně

zvyšovat kvalitu výuky na školách pro všechny děti. Pokud se to má změnit, je z jejich pohledu třeba zavést do vzdělávacího systému novou **instituci, která by nesla odpovědnost za kvalitu vzdělávání ve všech mateřských a základních školách na jí vyhrazeném území, kde by plnila roli místní školské správy.**

Instituce by měla zajišťovat zejména:

- pedagogický leadership na svém území,
- minimalizaci nepedagogické zátěže ředitelů, včetně možnosti vzdát se právní subjektivity školy,
- opatření zaměřená na rovné šance ve vzdělávání,
- synergii s ostatními veřejnými službami v území,
- hospodárnost podpůrných služeb pro školy.

Měla by splňovat tyto základní parametry:

- pokrývat celé území České republiky, všechny mateřské a základní školy,
- kopírovat hranice správní obvodů obcí s rozšířenou působností,
- starat se o 5000 až 20 000 dětí a žáků,
- mít 16 až 20 úvazků na průměrné ORP. Z toho minimálně 25 % by mělo být určeno pro územní pedagogické lídry (metodiky),
- mít pravomoc ve vztahu k ředitelům škol, která by zahrnovala jejich přípravu, výběr, rozvoj nebo hodnocení,
- vytvářet a garantovat podmínky nutné k tomu, aby ředitelé věnovali 50 až 80 % svého pracovního času pedagogickému vedení školy,
- správu majetku obcí by měly vykonávat obce jednotlivě nebo kolektivně prostřednictvím dobrovolného svazku obcí. Obce by měly mít možnost delegovat tuto odpovědnost na instituce, neměla by ale být na ředitelích škol,
- instituce by neměla vyžadovat navýšení státního rozpočtu, protože podstatná část prostředků na provoz instituce se uvolní hospodárnějším zajištěním nepedagogických činností potřebných pro provoz škol.

“Z našeho pohledu je důležité, že k tématu vznikl shrnující materiál, o kterém se dá diskutovat. Při diskusi jsme zjistili, že škála názorů i v rámci našich jednotlivých členů je široká, od jednoznačného přijetí po odmítnutí. Při přípravě stanoviska jsme hledali body, na kterých se shodujeme,” řekl v rámci [konference](#), na níž byly výsledky zveřejněny, **Luboš Zajíc**, prezident Asociace ředitelů základních škol.

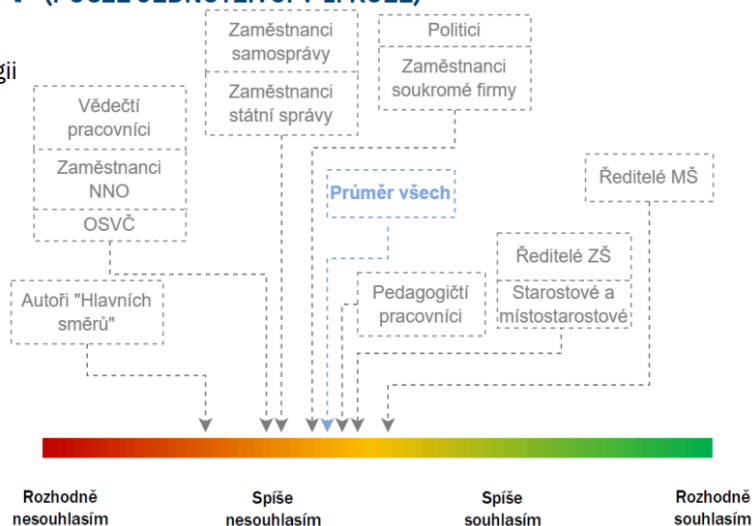
Nezávislí experti v 1. kole s velkou převahou vyjádřili podporu podstatě Návrhu. **78 % respondentů** je přesvědčeno, že je ve veřejném zájmu, aby do roku 2030 byla v českém školství zavedena **instituce, která by nesla odpovědnost za kvalitu vzdělávání ve všech mateřských a základních školách na vymezeném území a**

plnila by roli místní školské správy. Mezi respondenty 1. kola se zkušeností s prací ředitele základní školy má přítom tento krok 82% podporu. Ve 2. kole, kde k návrhu na zřízení takové instituce zasílaly svá stanoviska instituce a organizace zabývající se tématy vzdělávací politiky a veřejné správy, nebyl názor až tak jednoznačný. **Souhlas výrazněji vyjadřovaly nevládní neziskové organizace a také část střešních organizací více zaměřených na oblast vzdělávání, nesouhlas byl výraznější u obecněji zaměřených střešních organizací a u části škol, s vysokým zastoupením škol mateřských.**

“Pozitivně mě překvapilo, že dvě ze tří střešních organizací sdružujících obce tento návrh neodmítly. Považuji to za úspěch zejména proto, že navrhujeme, aby některé z klíčových kompetencí důležitých zejména pro kvalitní pedagogický leadership na daném území přešly z jednotlivých obcí na nově ustavenou instituci,” říká **Vladimír Srb**, vedoucí autorského týmu Návrhu. Cení si také zpětné vazby a řady otázek, které směřují ke konkretizaci jednotlivých navržených opatření, zejména požadavek na robustnější analýzu finančních a personálních kapacit potřebných pro založení a provoz navrhované instituce místní školské správy.

JSOU SPLNĚNY PODMÍNKY PRO DOSAŽENÍ CÍLŮ STRATEGIE 2030+? (POUZE JEDNOTLIVCI V 1. KOLE)

- Domnívám se, že opatření doposud naplánovaná ve Strategii 2030+ budou jako celek stačit k dosažení dvou hlavních strategických cílů.
(členění dle pracovní zkušenosti respondentů)

SOUHLASÍTE S TVRZENÍM, ŽE JE VE VEŘEJNÉM ZÁJMU, ABY BYLA TAKTO ZAMĚŘENÁ INSTITUCE VYTVOŘENA V ČR DO ROKU 2030?

- STŘEŠNÍ ORGANIZACE

Rozhodně souhlasíme

- Asociace dobrovolných svazků obcí ČR
- Asociace ředitelů základních škol ČR
- Society for All

• Stálá konference asociací ve vzdělávání

Spíše souhlasíme

- Asociace krajských vzdělávacích zařízení
- Česká rada dětí a mládeže

Spíše nesouhlasíme

- Národní síť Místních akčních skupin ČR
- Svaz průmyslu a dopravy ČR
- Unie zaměstnavatelských svazů ČR

Rozhodně nesouhlasíme

- Sdružení místních samospráv ČR
- Unie školských asociací ČR - CZESHA

Nedovedeme posoudit

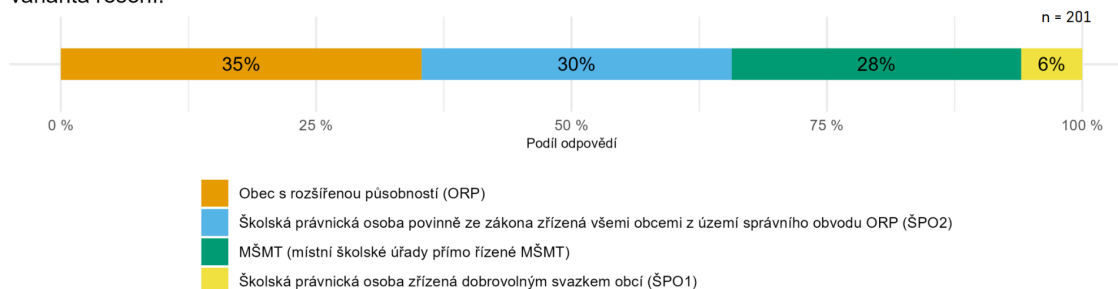
- Sdružení soukromých škol Čech, Moravy a Slezska
- Svaz měst a obcí ČR

Petr Kučera, Michal Pazour: [prezentace](#) Výsledky veřejné konzultace Návrhu na posílení systému vedení a podpory MŠ a ZŠ v ČR, 10. ledna 2024

Respondenti se dále vyjadřovali k možným variantám podoby a legislativního zakotvení instituce, které Návrh identifikuje. **Z hodnocení čtyř identifikovaných variant nevyšla ani jedna jako jednoznačně preferovaná.** V 1. kole byly prakticky stejnou měrou podpořeny návrhy, aby účel instituce plnily **obce s rozšířenou působností** nebo **školské právnické osoby zřízené v rámci ORP s povinnou účastí všech MŠ a ZŠ.** Ani ze stanovisek střešních organizací nevyplývala žádná z variant jako lépe přijímaná, ve skupině neziskových organizací jich nejvíce podpořilo stejnou variantu školské právnické osoby, stejně jako nezávislí experti v 1. kole.

PODOBA NAVRHOVANÉ INSTITUCE - JEDNOTLIVCI

Domnívám se, že hlavní účel navrhované instituce by mohla nejlépe plnit tato varianta řešení:

PODOBA NAVRHOVANÉ INSTITUCE – STŘEŠNÍ ORGANIZACE

	Rozhodně souhlasíme	Spíše souhlasíme	Spíše nesouhlasíme	Rozhodně nesouhlasíme	Nedovedeme posoudit
■ ORP Obec s rozšířenou působností	Rozhodně souhlasíme • Česká rada dětí a mládeže	Spíše souhlasíme • Svaz průmyslu a dopravy ČR	Spíše nesouhlasíme	Rozhodně nesouhlasíme • Asociace dobrovolných svazků obcí ČR • Sdružení místních samospráv ČR • Unie zaměstnavatelských svazů ČR • Unie školských asociací ČR - CZESHA	Nedovedeme posoudit • Asociace ředitelů základních škol ČR • Sdružení soukromých škol Čech, Moravy a Slezska • Svaz měst a obcí ČR
■ ŠP02 Školská právnická osoba povinně ze zákona zřízená všemi obcemi z území správního obvodu ORP	Rozhodně souhlasíme • Asociace dobrovolných svazků obcí ČR	Spíše souhlasíme	Spíše nesouhlasíme • Česká rada dětí a mládeže	Rozhodně nesouhlasíme • Svaz průmyslu a dopravy ČR • Unie zaměstnavatelských svazů ČR • Unie školských asociací ČR - CZESHA	Nedovedeme posoudit • Asociace ředitelů základních škol ČR • Sdružení místních samospráv ČR • Sdružení soukromých škol Čech, Moravy a Slezska • Svaz měst a obcí ČR
■ MŠMT místní školské úřady přímo řízené MŠMT	Rozhodně souhlasíme	Spíše souhlasíme • Česká rada dětí a mládeže	Spíše nesouhlasíme	Rozhodně nesouhlasíme • Asociace dobrovolných svazků obcí ČR • Svaz průmyslu a dopravy ČR • Unie zaměstnavatelských svazů ČR • Unie školských asociací ČR - CZESHA	Nedovedeme posoudit • Asociace ředitelů základních škol ČR • Sdružení místních samospráv ČR • Sdružení soukromých škol Čech, Moravy a Slezska • Svaz měst a obcí ČR
■ ŠP01 Školská právnická osoba zřízená dobrovolným svazkem obcí	Rozhodně souhlasíme	Spíše souhlasíme • Svaz průmyslu a dopravy ČR • Unie zaměstnavatelských svazů ČR • Česká rada dětí a mládeže	Spíše nesouhlasíme • Asociace dobrovolných svazků obcí ČR	Rozhodně nesouhlasíme • Asociace dobrovolných svazků obcí ČR • Unie školských asociací ČR - CZESHA	Nedovedeme posoudit • Asociace ředitelů základních škol ČR • Sdružení místních samospráv ČR • Sdružení soukromých škol Čech, Moravy a Slezska • Svaz měst a obcí ČR

Petr Kučera, Michal Pazour: [prezentace](#) Výsledky veřejné konzultace Návrhu na posílení systému vedení a podpory MŠ a ZŠ v ČR, 10. ledna 2024

Partnerství pro vzdělávání 2030+ představí celkové výsledky obou kol veřejné konzultace vedení ministerstva školství a ministerstva vnitra, které mají v gesci agendu, již se návrh na zřízení instituce dotýká. *“Budeme usilovat o získání jejich oficiálního stanoviska, což bude důležitý příspěvek nejen pro veřejnou konzultaci, ale i pro další práci v této oblasti. Chceme také oběma ministerstvům nabídnout spolupráci v podobě know-how získaného během přípravných prací nebo kritické reflexe rizik i očekávaných přínosů posílení systému vedení a řízení škol v území,”* říká **Vladimír Srb**.

Zároveň budou do Návrhu postupně zapracovány poznatky a připomínky sesbírané během veřejné konzultace. *“Naším posláním je přispět ke zvyšování kvality vzdělávání a snižování vzdělávacích nerovností, což se nám za posledních dvacet let různých pokusů nepodařilo. Navrhovanou institucí vnímáme jako nutnou podmínku, ale rozhodně ne jako dostačující. Chceme být u toho až do konečného výsledku, který poznáme podle toho, že se děti budou lépe učit, budou zdravější a závislost jejich výsledků na sociálním zázemí rodiny bude podstatně nižší, než je tomu v České republice dnes,”* dodal **Vladimír Srb**.

Zdroje pro editory

Návrh na posílení systému vedení a podpory MŠ a ZŠ v ČR, [zde](#).

Prezentace Výsledky veřejné konzultace Návrhu na posílení systému vedení a podpory MŠ a ZŠ v ČR z 10. ledna 2024, [zde](#).

Záznam online konference k výsledkům veřejné konference z 10. ledna 2024, [zde](#).

Rozcestník série přípravných odborných konferencí věnované různým aspektům problematiky školské správy / středního článku (včetně doporučení odborné literatury), [zde](#).

Studie Společenství obcí: potenciální úspory z rozsahu a dopad na snížení administrativní zátěže ředitelů škol (připravena ve spolupráci s Vysokou školou ekonomickou Praha), [zde](#).

Studie Role zřizovatele školy v zemích s vynikajícími vzdělávacími výsledky a rovnými šancemi (připravena ve spolupráci s PAQ Research), [zde](#).

Studie Systémy přípravy, vzdělávání a podpory ředitelů škol ve vybraných zemích, [zde](#).

Studie Indikátory pro vyhodnocování klíčových výsledků vzdělávacího systému v ČR, [zde](#).

Kontakt pro média

Radka Hrdinová, radka.hrdinova@partnerstvi2030.cz, 603 177 791